

ს. ბ. ხალაოვი—25, ი. გ. ფოთოვი—17, გ. გ. ადელსონი—15, გ. მ. თამარაშვილი—14, ბ. ა. ვერმიშვილი—13, ი. ს. მედვედოვი—12, თავ. დ. ბ. ბარათაშვილი—12, კ. მ. კოლუბანსკი—8 (გარდაცვლილი), ბ. ი. სტატოვსკი—3 (დავობილი), ა. ს. ანანოვი—1, თავ. ზ. ა. ჯორჯაძე—0 (ამ ორის წლის წინადღე თვის დაინდა), მ. ა. კაითაშვილი—0 (გარდაცვლილი).

მთავრობის განკარგულებაში

ორდენი ალექსანდრე ნეველის კოსთა კავკასიის კორპუსის კომანდოს, გენერალ-ლეიტენანტი, თავად იანკე მილხერბერგის.

უმაღლესად დანიშნულ იქნა: 21 არტილერიის ბრიგადის შტაბს-კაპიტანი კვიციანიშვილი—ამიერ-კავშირის მხარის ინტენდიანტი სამხარეთლოს უფროსი ადგილმდებარე კავკასიის სამხედრო ვარსკვლავის მოადგილე თავად იანკე დადიშვილიანი—ესაუღლად.

დაბადებული

(მოწერილი ამბავი)

ხალთუბანი (გორის მაზრა), 31 მარტი. თუშეთში შემოდგომით ვერ მოვალსაზრის თხილის სრულად გატანა მიწდარად, იმდენ გვერდზე, იქნებამდინარამ მოგვხდის, გახაფხული მანინკ მდლიანი მოვიდეს, რომ გახაფხულის ნათესი მოვიმარებო რუგრიკო, მაგრამ ჩვენი იმდენ აქტივობა დაიკარგა. თუშეთში ნამუსიანად გაიარა, თოვლიც აიღო, ცოტათი შემოა, ბაზახი დაიძრა, ამოკრახინდა, ზამთრისგან სულ-შეხუთულმა საქონელმა სული მოიპოვნა და მიწდარად გაიდა. ჩვენც იმდენ მოგვეცა; გუთნები დავმართეთ, სახინსაკებით დავაბრუნეთ. დღედა მარტიც; სამი-ოთხი დღე მშვენიერი და თბილი გამოვიდა, გუთნები გავიდა, დაუწყეს ფარცვა; სინარული

მოგვეცა. მაგრამ მარტმა ძველს ანდერსს არ უღალატა და, რაც თებერვალში თოვლი და ქარი დაგვავლო, მარტი მოჰყვა და ხელთავზედ წამოგავიდა ქარი. ისეთი სიცივეში დაიკრია, ისეთი ქარი ჰქონდა და თოვლი ჰქონდა, რომ შინიდან გარედ თავი ვეღარ გამოვიყვით, ესენდვით შინა და შევექტრებოთ, აცა რომ დამოგვხდეს ღმერთი და გაიდა რბსო, მაგრამ მარტი უფრო უმატებს. ნეტავი შემა მინც გვეინდებს.

ქერი ჩვენ არ დაგვიფიქსია, სასიმიდესი მოსახვევი გვაქვს, ვენახები გასახლევი, დაუბრალო და შეუძლებელია სიცივით. ახარც მალახი ამოდის. ერთი სიტყვით, თუ ასე გასტანა, ჩვენი საქმე ძალიან ტუდად იქნება, ძალიან დავგვიყვითებს და უკან დაგვიყვინებს. სითბო დაიქრის თუ არა, ყველაფერი საქმე ერთხანად დაგვაცდებდა თავსა და რომელს ერთს ვაუქუდვით. უტყველოა, ბევრი საქმე უკან დაგვიჩვენებს. თან უზალახობით საქონელს გაუქრდება, საქმელი საქონლის ადარ გვეყოფა.

ადარ ციხით რაღა ვქნათ. გულს იმითა ვიყვითებ, ნეტავი ხორცელო არ მოვიდეს, არ დავიხორცეთ და სიმწლის როგორც იქნება, გაუძლებთ, ნაცარს აფერუშავთ და იმის ვქნითა.

ქირახულზედ ვერ-ვერობით ამის თქმა შეგვიძლიან: ნაღრეს მალევი ურევი; ნავიანევი ვერ მხოლოდ ცალპირად არის ამოსული და არ არის ვერ გადამადარი. შემდეგ არ ვიცით, რა იქნება. საღვთობის ვეჯვალეებში ყვავი უნდა იმალდოდეს, მაგრამ ესა-ყვავი არა და კალიც ვერ დაიბალებს. პური ძვირია, კარგი პური ერთი მანეთია ფული, სიმინდი—მან კაპ. ქერი ცამეტი მუხრი ფული.

ბოლოს არ შეგვიძლიან ცოტა საამურიც რამე არ მოვახსენოთ. წარსულ ზოფულს აქ იყო თავ. ჯანდღერი, მან ვეჭერნატარის გამოგზავნილი; ხალხი შეჭარა და გამოუტყვდა, ბედელი უნდა ააშენოთ. თანაც აუხსნა იმისი მნიშვნელობა. ხალხი დასთანხმდა, აქვე გა-

ნაჩენი შეადგინეს, სულზედ ცხრა ანახი ფული შეიწერეს და სამი ჩანახა პური (1/2 ფული) მამა-კაცზედ თორმეტ წელს ზეითი. ფული მოავიჯოვებო, ისტატო ორმოცდა-ხუთი თემანი მივეცით. მან ისეთი კობტრამ დადგა, რომ სწორედ საამურია. ადგილი სკოლამ დაგვიწიო. მინც სკოლაც სოფლის არისო, ვიქით, და ბარზე ბედელიც იმასთან მოვაცოვითო. იმასთან კიდევ მასწავლებელი უსესადლოდ გვიანგარიშებს ხოლოდ აკრეფო-შენახულს, ქალღედებს გვიყვითებეს და იმასაც დავეშურეთ. ესა ბედელში თითბოც კობდამდე პური გვაქვს ახლა აკრეფილი. ფულადაც ხაზინაში ოცდა-ხუთი თემანი გვაქვს შეტანილი, წინად არავინა გვეყვანდა გულ-შემატკივარი, აკრეფილს პურებს ორმოცდამი ვინახავდით და ბევრი წაკვირდა. ამა თქვენ ითქვით, კოდი რვა ანახად ძლივს ვაგვიკრეფო და მეტი ზარბადაც შეიძლება? ესა კი კოდი სამ მანეთსაც მოვცემენ, მაგრამ გაყიდვა არ გვექმნება და არც შეგვიძლიან ჩვენი გაყვიდით, თუ მთავრობამ ნება არ დაგვიბო.

რაც უნდა იყოს, ეს პურიც რომ გავყვიდით, ორმოცდაათ თემანიდ ფული შეგვიკრავდებოდა ხაზინაში. მუდამ წელს რომ ასე ვიგვივითოთ, რამდენისამე წლის უკან კი ფული მოგვიკრავდებოდა და მაშინ ნახე ჩვენი ბედრი.

ორიოდე სიტყვა სკოლაზედაც; სკოლაში შეგარდები ძალიან ხალხიანად დაიარსებან, თითო თაფლზედ ბუხები მიფარნავენო. ცოტა ჩვენს შვილებს ჩვენვე უკრავთ ხელს, მეტრისმეტი ღარიბი ხალხი ვართ და საქმის დროს სკოლას მოვაცდებთ ხოლმე. ერთი ქირი ეს არის, სკოლისათვის მუდამ წელიწადს ფული იკრებენ, პოლიცია ძალის არ გეტანს შევეტანათ და მკრეფავები ინალოზობენ. ჩვენს სკოლაზედ ესა „წერა-კითხვა. საზოგადოებას“ თავისი ფული ას სამიოთ თემანი მეტი აქვს დახარჯული.

ქველბი

სოფ. ჰელა (ზედა-ქვარა). ხას-ციციანის სიკვლიდ ძირელ დაგვარინა აქარელი ქართველი მამადიანები. განსვენებული ოსმალურს სასწავლებელი იყო ნასწავლი, მაგრამ წიგნიც კარგად ესმოდა. იცოდა აგრეთვე ჩვენის ვინაობისა და თავგარდასავლის ამბები და ჰქადგებდა, რომ ჩვენ თუ სჯული მამადიანები ვართ, ტომიანი, სისხლითა და ხორცილი ქართველი ვართო. ჩვენში ვერ თითო-ორიოჯი ძლივს ვხვდებით, რომ სარწმუნოება სხვაა და გავრტობიან, ჩამომავლობა კიდევ სხვა. ქართველებში არიან ფრანგების სარწმუნოებისანი და მართლ-მადლებელნი ქრისტიანურია. თუშეთს სხვა-და-სხვა სარწმუნოება და სჯული უქრავთ, ამიტომ მინც ისინი ერთობას არა ჰქავენ და ქართველობას მისდევენ. ჩვენც ასე არ ვქავევით. რაკი მამადიანის სარწმუნოება გვიქრავს, ასე ვგვჯობა, ქართველნი აღარ ვართო. ამას უხსნიდა და ეუბნებოდა აქ ყველას განსვენებული ხასან ციციანი.

ამას წინად ბათუმის ქართული სკოლა დაიბოძავს მასწავლებელი მამადიანის სჯულისა ხოჯა მ. ხოჯევილი აქარელი. ეს ამბავი აქ ბევრს უწყნია. მამადიანი შეგარდები ამტომ იმ სკოლაში აღარა სწავლობდენ ამ ეამად. იმ დღეს ყალი-ოღლის შვილები უნდა გაგზავნათ ბათუმის ქართულ სკოლაში, მაგრამ აღარ გაგზავნეს, ჩვენი ხოჯა აღარ არის იმ სკოლაშიო. იმდენ უნდა ვაქინითო, რომ ხოჯა სკოლაში მამადიანთა სწავლები კვლავ დიწყებენ ქართულის წერა-კითხვის სწავლას.

ერთის იმ სკოლაში ნასწავლი ძირელ უნდადა ტფილისში სწავლის განკარგობა, მაგრამ, სამწუხაროდ, პატრონი და ხელმძღვანელი არავინ აღმოუჩნდა.

ქართული წიგნები და ანბანის ცოდნა აქედ ნელ-ნელა ვრცელდება და იქნება მალე ფხიცი მოიკლავს მეტიცელ.

აბდულ ფეხდი მიქელაძე

დავით ბარბაქაძის უბანის გუ-ჯარანი

(გულმეტი პატრეკულს ა. ს. ხანაშვილს).

... რომელი არს... და რომელი... მიერ ექნეს: ყოველნი ...სისა არსთა უცვლტებლისა: უსაზღვროისა: ძალგანუზომლისა: და გარეშეუწერლისა: ხოლო მიუწლომლობით ცნობლისა: რომელსა ძალინი ზოხარკითანი თინიერ მისსა სხიერობით ვერ მისწვთებინ ცნობალი დეგრომად; რომელსა კინი ვერ დაიტყვენ და წესინანგელოზთანი უმარწინ... რომ ...ყენა: ვითარა უცვა, ვერც შემოუწერი უსაზღვრო და განუტყდელი და გარეშეუწერელი დუსაბამო: ურალულია: ყოველგან მყოფ და ყოველთა მზელი, მზალი და წარმომადრებელი ყოველთა ყოფილთა და ყოფილთა: ვაჰ, ვითარ სხნისათვის ჩვენ სკოლითასა: საზოგადო შენსა უთუ-ლოდ და უხარწვრლად, შეუტყდელი და შეუგინებლად დაიბია დაუტყენელი ცათა და ქვენისა: ბიბთა კლობრივითა შემოსული იქნა: რომელმან წამის ყოფითა დახანდა ყოველნი აღნგენი, ვითარ მომართა თანა შერაცხილად ჰვეც, ვიტყვი ღვთაებასა და კაცებას, ორთა ბუნებითა სრულითა; რომლისა გალობას ანგელოზნი, ვითარცა დმერისა; მოგენი, ვითარცა მუფუგას; ვარსკვლავნი, ვითარცა ამაზაბტელსა; ვინი და ვითარცა მაცხოვარსა; მწყემსნი, ვითარცა მონასა—მსხურებლს; ენელოდა ვითარცა კაცსა და თავს იღვა ჩვენ თომობლითათვის. შიმშილი, მწყურებლობა და ნაუღლისა, გვე-მა, ავირბომოსა ცენა და სამს-ქუალთა მიერ გვერდას მოწყ-ლვა. ემა, რომლისა მიერ აღიხილა ყოველივე მი მყორტორგენდა და უსჯულოება: ცხედარო სოლომონისაო, ასულიო დაგიითასა, რომელი შეგვიარბულ იქნა ძისგან შენისა; რომელი გვე აღმს ვემე დედა და დედა ექმენ ვესა. დედაო და ქალწულად მშობილო ემნაოღლისა! რომელი ეტე სამ წლისა მიყენებულ იქმენ ცხად, ტრადარ სულსა წმი-

სიტყვის დიდი ხანა ჰქონდა, და რომო უტყობიმა კაცმა კიდევ ერთი მილიონი შესწირა, საქორდ შეიქმნა ამ უნივერსიტეტის წესდების შეცვლა. კალიფორნიამ ერთს შენობას ავადენ უნივერსიტეტისათვის და ამ შენობისათვის დიდ-ძალი ფული შეუწირავს ამევე შეტარს სენატორის საბრძოლვად. შენობისათვის უკვე დახარჯული მ მილიონზედ მეტი. ამერიკელები ამბობენ, რომ ამ უნივერსიტეტის ბაღლი მთელს ქვეყანაზედ არ იქნებოთ.

**

ამერიკაში, თითქმის ყველა ქალაქში არსებობს სახლების ამშენებელი საზოგადოება. დასტკობენ თუ არა, რომ ესა-და-ეს სოფელი გაშენდო და შეიძლება ქალაქად გადაიქცესო, (სხვა-და-სხვა მიზეზების გამო, მაგალითად, სოფლის აბლო თუ რკინის გზა გაიყვანეს, უუქველია ორ თთვეზედ ამ სოფლის აღავს მშენებელი ქალაქი ახსენდება), იმ წამდე მსურველი სახლებს უშენებენ. ზნობად მოხდება ხოლმე, რომ ასეთ სახლებს ამშენებელი საზოგადოება სადმე მიმუხრებულს ადგას მიწის კიდულობს. შემდეგ ახსენდება: აბა, ვინც უსახუ-კორა ხალხი ხარო აქ

წამობანდენ, სახლებს ავიშენებთ და სახნავ-საოფის ადგილებსაც მოაკრებთო. ფულისთვის ამ შეგაწუხებთ, შეგვიძლიან ცოტა-ცოტათი მოვცეთ, რამდენ ხანსაც გნებავთ დაგაცილოთ. ყველა ამს სახლების ამშენებელი საზოგადოება გაზეთებშიაც აცხადებს, წიგნაკებსაც ჰყავლავს, ანგეტებსაც ჰგზავნის ყველა მხარეს. იქნება გვეგონოთ კიდევ, რას ვაგრეებულა ეს საზოგადოება? ამოდენა ფულის ტყუილი უბრალოდ ჰხარავასო. მაგრამ უკაცრავად... დაბედავთ, და ერთის წლის განმავლობაში ამ საზოგადოების წყალობით ისეთ ადგილას შენდება მშენებელი ქალაქი, სადაც ცოტა ხნის წინად ისეთი უღატბრი ადგილი იყო, რომ აღამაშს ვერც-კი გაეცებოდა. დიდ, სწორედ საკვირველია, რომელი შელოავთს აძლევს ამერიკაში ხალხს სხვა და სხვა სახლების ამშენებელი საზოგადოება.

ამერიკაში უფრო სახიერო და ხელსაყრელი ამ საზოგადოებანთა წყალობით საკუთარ სახლის ამშენება, ვიდრე ქირათი დაქვრა სახლისა.

მერე თითო საზოგადოებანი სახლების ამშენებას როგორ ფულს ბეებენ? განგებ მოვიყვან ცნობებს ერთის საზოგადოების შესახებ, რომ

ტყუილი არ დამწამათ. ალაბამის შტატის ქალაქ ბირმინგემში 1883 წელს დაარსდა სახლების ამშენებელი საზოგადოება, რომელსაც თანხადა ჰქონდა სულ ოცი ათასი დოლარი. ამ საზოგადოებამ ერთი ადგილი იყიდა ოცი-ათას დოლარად და ნაღდი ფული მხოლოდ ათათათის დოლარი მისცა. მერე ამ ადგილზედ მსურველი სახლები აუშენა. განვლო ხუთთა წელია. 1889 წლიდემ ამ საზოგადოებამ იმდენი ფული მოაგო, რომ თავის წევრთა მან 70,000 დოლარი დიდგემდა დაუბრავს. ამ საზოგადოებისავე ანგარიშზედ მსანს, რომ ამ ეამად ათის მილიონის მანათის ადგილზე და სახლები აქვს ჰ. ბიბინგემში.

**

ამერიკის ყველა ქალაქებსა და სოფლებში აურებელი დეტქენია, სადაც ყოველი გვარი საგაქორ მოიპოვებია, საზოგადო, ავეჯი, და სხვა. ფლორიდაში, მაგალითად, სრულიად არაფერი არ მოდის და ყველაფერი სხვა ქალაქებიდან მოაქვთ, პური, ვერბო, ავეჯი, ტანთ-საცმელი, ერთის სიტყვით, რაც-კი საქირია აღამაშისთვის. საკვირველია, როგორ არსდება ხოლო

თითქმის ყველამ შეხედვით უშველებელ ასოებით გაკრულეულს განცხადებებს: ამა და ამ ადგილს საუკეთესო საბოინ ისყვებდა, ისეთ სიზოგებას ვიცილი, რომ მიუღ ქვეყანაზედ იმის ბაღალი არ მოიპოვებო და სხვა. ასეთისავე განცხადებებით არის გაკრულებული „კონკის“ გავონები, რკინის გზის საგარეობი და სხვა. ამ განცხადებისათვის ამერიკელი ვაქარი აურებელი ფულსა ჰხარავებს. ზოგიერთი ვაქარი ყიდულობენ ვაგონებსა, ზედ თავის საქონლის ქება-დიდებას აქრულებენ და ისე ჰგზავნიან ამ ვაგონს ყველა რკინის გზით. ამასთანავე ერთი ვაგონი თვისებამა აქეთ ამერიკის ვაქარებს. თუ რამე იყიდეთ, დარწმუნებულნი უნდა იყვნეთ, რომ ისეთი საქონელი მოგაცივით ვაგონს, რომლის ნიმუშიც ვაჩვენათ. წინააღმდეგ შემთხვევაში შეგიძლიანთ ეს საქონელი უკან დაუბრუნოთ და არც ერთს ვაქარს უკან არ მიიღოს.

აგრედვე საკვირველია, რა დიდი ნდობა აქვთ ამერიკელ ვაქარებს ერთმანეთსა და მყიდველსაც. ნაღდ ფულზედ ამერიკაში იშვიათად ვაქარებენ. ყველაფერი ყიდით იყიდება.

წარმომადგენლის მიხედვით.

სენა გვაბობთ, თქვენს განცხადებას... წინააღმდეგ ვერაფერი შეგვიძლია...

დღეს მომხდენენ აქ იმპერატორი და იმპერატრიცა გერმანიისა.

პეტერბურგის ბირჟა, 6 აპრილი.

Table with 4 columns: Name, Buy, Sell, and other market data. Includes items like 'რუსეთის მთლიანი რკინიგზის...' and 'საქონლის...'.

ხელ-და-ხელ საპირის ცნობა

ტფილისის საოლქო სასამართლოში 11 მაისსათვის დანაშაულებიანი...

იქვე 13 მაისსათვის დანაშაულებიანი გაჭრისა...

იქვე 11 მაისსათვის დანაშაულებიანი გაჭრისა...

ტფილისის საგუბერნიო გამგეობის აპრილის 15-სათვის...

ამომსახურე ცნობანი მიმოსვლა ცეცხლის გემების შავს ზღვაზედ...

12 ს. 25 წ. მუდ. ტფილისიდან ბაქოს მიღს 1 ს. 25 წ. მუდ.

ბათუმში მოადის: ღამის 12 საათზე სწორე გზით ნოვოროსისკისა...

ფოთში მოადის: საფოსტო და სახალხო ბათუმიდან კვირ, განთიადისას.

ფოთიდან გზის: საფოსტო და სახალხო ბათუმიდან, დღისით.

ფოთიდან გზის: საფოსტო და სახალხო ბათუმიდან, დღისით.

საქონლისა და სახალხო გემზე II და III კლ.ისი მოგზაურები მიღებიან უსაფრთხოდ...

ბანსებუბანი

ტფილისისა და ქუთაისის და სხვაგანაც ყოველგან, სადაც ან ვი-სთანაც ქართული წიგნები იშოვნება...

საქონლისა და სახალხო გემზე II და III კლ.ისი მოგზაურები მიღებიან უსაფრთხოდ...

რაც უქანსკელის წიგნის გისა-ღებით ნაღდი მოგება დარჩება, ის ფული, გამომცემლის სურვილისამებრ...

გბილის ექიმი ა. ი. მრბელი

სოლოაკელ, საკუთ. სახლებში №14-16 ზაგდქოთაყებს მიიღებს: დღით 8-დან 12 საათამდე.

ნიკოლოზ ავალიშვილი გულითადის მწუხარებით აღწევს ნათესავთა და ნაცნობთა გარდაცვალებას...

საერთიერთო დაზღვევის საზოგადოება ჭიონახულის სეცევი-საცან

საზოგადოების მმართველობა პეტროპოლისში აღწევს მანაბანსა, ხსილიანის ბაღბაბას, თამბაქოსა, ხილისა...

რუსეთის სავაჭრო და საკომისიო ბანკი

ისიკლება 5%-იანი მოგებაიანი ბილითაი I, II, და III სესხისა თითქმის ხუთ-ხუთი მანათის გარდახდით...

საპროკურაციის საზოგადოება

დაზღვევა ცეცხლისაგან მოძრაობისა და უძრავისა წიგნებისა. საავტორო იმყოფება ველიამინოვის ქუჩაზედ...

მ მ ქ ბ რ ხ ნ მ მ ბ ი

ბანდარ-სტეფანოვი

სტოლინის განყოფილება სოლოაკე. ქ. სსს. დანაბაბაისა. ისანიდბაა ყოველ-გზარი ახალ-მოღის ნაწარმოები...

ქარხნის ფასად, იაფად. (35-19)